

Overgangprotocol

De Feart

Groep 1 tot en met 4

Inhoudsopgave

Inleiding

Hoofdstuk 1 Uitgangspunten met betrekking tot doorstroming

Hoofdstuk 2 Begripsformulering doorstroming, doublure en versnelling

Hoofdstuk 3 De betrokkenen

Hoofdstuk 4 Schoolplan en schoolgids

Hoofdstuk 5 Doorstroming in de kleuterbouw

5.1. Doorstroming van groep 1 naar groep 2

5.2 Doorstroming van groep 2 naar groep 3

Bijlage 1 Stroomschema doorstroming groep 1-2-3

Bijlage 2 Observatielijst Sociaal-emotionele ontwikkeling kleuters

Bijlage 3 Observatielijst Werkhouding kleuters

Bijlage 4 Criteria observatielijsten sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding

Hoofdstuk 6 Procedure doorstroming groep 3 en 4

6.1 Stap 1: De ouders

6.2 Stap 2: Indicatoren doorstroming groep 3 en 4

6.1 Stap 3: Conclusies op basis van het beslisschema

6.4 Stap 4: Afronding

Inleiding

Met de start van de basisschool in 1985 was het de bedoeling om leerlingen op basis van de eigen ontwikkeling hun schoolloopbaan te laten volgen. Drempels zouden voorkomen moeten worden: het kind zou steeds op eigen niveau door kunnen werken. Elk kind zou in zijn eigen tempo, op zijn eigen niveau en zo nodig met eigen doelen de basisschool moeten kunnen doorlopen. Er zou sprake moeten zijn van een continue, ononderbroken ontwikkeling van groep 1 tot en met groep 8.

In deze visie op de inrichting van het onderwijs zou, vanzelfsprekend, niet langer plaats hoeven zijn voor overgaan, versnellen en doubleren. Deze visie bleek echter in ons onderwijssysteem niet haalbaar. Overgaan, doubleren en in een enkel geval versnellen, is in onze school gewoon praktijk.

Kinderen werken jaarlijks gezamenlijk met andere leerlingen per vakgebied door een aantal leerstofblokken. Binnen die leerstofblokken wordt gedifferentieerd tussen de verschillende leerlingen naar tempo, naar niveau, naar leertijd, naar wijze van instructie en naar leerstijl. Aan het eind van elk leerstofblok bepalen we binnen onze school of de leerling de basisstof voldoende beheerst. Vervolgens wordt binnen en buiten de groep getracht uitvallende leerlingen de gestelde blokdoelen alsnog te laten behalen. Tegen het einde van het schooljaar wordt de definitieve balans opgemaakt. Op dat moment gaat ons schoolteam na wat de vervolgstap in het nieuwe schooljaar zal zijn. Dat betekent voor de meeste kinderen overgang naar de opvolgende groep, voor een enkele leerling doubleren of versnellen.

Voor de Inspectie voor het Basisonderwijs vormt het doubleren een indicatie voor de kwaliteit van de school. In beginsel behoort de basisschool voor alle leerlingen acht jaar te duren. Sommige leerlingen mogen langer over de basisschool doen, maar de Inspectie verwacht wel van onze school dat we de beslissing hiertoe op weloverwogen gronden nemen.

We gaan op onze school zorgvuldig om met doorstromen, doubleren en versnellen. Daarom hebben we de procedures hieromtrent vastgelegd in dit protocol. Op deze manier is voor alle betrokkenen helder op welke gronden en volgens welke procedure onze school een beslissing neemt over doorstroming naar een volgende groep. De beschreven procedure wordt in beginsel voor alle betreffende leerlingen toegepast. In uitzonderlijke gevallen zal echter door de school kunnen worden afgeweken van de criteria.

Hoofdstuk 1 Uitgangspunten met betrekking tot doorstroming

De meeste kinderen stromen aan het einde van een schooljaar door naar de opvolgende groep. In enkele gevallen is het raadzaam leerlingen een langere periode te gunnen in een groep. Onze school heeft met betrekking tot het doorstromen en doubleren de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Kinderen kunnen hoogstens éénmaal doubleren of versnellen in onze school.
- Doubleren komt in beginsel alleen voor in groep 1 t/m 4.
- Kinderen die over de gehele linie erg zwak zijn (E/5-scores), leerlingen met een lage intelligentie (gemiddeld I.Q. lager dan 75) en dyslectische leerlingen doubleren in beginsel niet op onze school, behalve als wij van mening zijn dat het in het belang van het kind is. Uiteraard overwegen wij dit samen met de ouders. Ook bij andere leerlingen met een gediagnosticeerde leer- en/of ontwikkelingsstoornis zijn we terughoudend. Ze worden verder geholpen met een individuele leerweg.
- Het verlengen van de groep is met name bedoeld voor leerlingen die wat betreft de resultaten op hun tenen lopen, terwijl wel voldoende capaciteiten aanwezig (b)lijken.
- Voor kinderen die regelmatig ziek zijn (geweest) of zich door problemen thuis en/of op school minder hebben ontwikkeld dan op grond van hun capaciteiten verwacht mag worden, lijkt een doublure een goede oplossing.
- Om de wenselijkheid van een doublure vast te stellen maken we gebruik van de resultaten vanuit:
 - ons leerlingvolgsysteem (inzichtelijk rekenen, spelling, technisch en begrijpend lezen);
 - de resultaten uit ons protocol dyslexie
 - de resultaten op de methodegebonden toetsen (hoofd)rekenen, begrijpend lezen, taal, spelling en technisch lezen;
 - onze observaties wat betreft de sociaal-emotionele ontwikkeling en de werkhouding.
- Bij de beslissing rond de overgang van groep 1 naar 2 en van groep 2 naar 3 staat de ontwikkeling m.b.t. beginnende gecijferdheid, beginnende geletterdheid, de werkhouding en de sociaal-emotionele ontwikkeling centraal. **Bij de overgang van groep 3 naar groep 4 zijn de technisch leesresultaten van groot belang.**
- Om de wenselijkheid van een doublure te kunnen vaststellen, spelen de volgende aspecten een belangrijke rol:
 - a. Het advies van de groepsleerkracht(en);
 - b. De omvang van de tot nu toe uitgevoerde extra hulp en de resultaten hiervan;
 - c. Reeds aanwezige onderzoeksresultaten en andere rapportages;
 - d. De situatie van de groep waarin het kind eventueel instroomt.
- Een extra leerjaar moet iets opbrengen, het moet een doel hebben. Vandaar dat we bij een doublure, indien nodig een langlopend handelingsplan opstellen met een looptijd van 5 maanden, tussentijdse evaluatie na 2 ½ maand. In het plan wordt de beginsituatie beschreven, doelen geformuleerd, de leerstof, organisatie en werkwijze/materialen opgenomen en de wijze waarop de doelen worden geëvalueerd.

Het kan ook zijn dat de leerling gebaat is om gewoon met de groep mee te doen en de instructie van de groep te volgen. Is dit het geval, dan zal deze leerling uiteraard goed gevolgd worden tijdens de eerste maanden en omschreven zijn in het groepsplan. De vorderingen worden regelmatig met de IB-er en ouders besproken.

- Met betrekking tot het aanbieden van een extra leerjaar wordt altijd zorgvuldig overlegd met ouders. In februari/maart (eventueel eerder) wordt met ouders de gedachte aan een doublure besproken. Daarbij worden de overwegingen genoemd, alsmede de procedure. Eventueel wordt op dat moment nog (naast eerdere pogingen) een extra inzet gepleegd door middel van een handelingsplan (m.n. in groep 2). Eventueel is er ook tussentijds nog overleg. Begin juni wordt definitief besloten over doorstroming of doublure en wordt in overleg met ouders een eigen leerlijn of handelingsplan afgesproken: zowel in geval van doorstroom als bij een doublure. Na 3 maanden (oktober/ november) volgt er een evaluatiegesprek met leerkrachten, leerling en ouders. Van alle gesprekken wordt verslag gemaakt en dit wordt ondertekend door ouders.
- In bijzondere gevallen wordt beredeneerd afgeweken van dit overgangsprotocol. Bijvoorbeeld wanneer ouders en leerkrachten niet op één lijn zitten. Het besluit hiertoe wordt dan genomen door de schoolleiding.

Hoofdstuk 2 Begripsformulering doorstroming, doublure en versnelling

Doorstroming: de overgang op het eind van een schooljaar naar de volgende jaarklas of bouw op basis van leeftijd binnen het leerstofjaarklassensysteem.

Doublure: na een schooljaar het opnieuw doorlopen van de jaarklas binnen het leerstofjaarklassensysteem, waarbij in meerdere of mindere mate de leerstof wordt overgedaan. Als synoniemen worden de termen verlengen en zittenblijven gebruikt. Indien het aanbod afwijkt van de het aanbod van de basisgroep wordt het apart omschreven in het groepsplan als een subgroep.

Versnelling: Het versneld doorlopen van een jaarklas binnen het leerstofjaarklassysteem.

Hoofdstuk 3 De betrokkenen

- **Groepsleerkracht(en):**

De leerkracht maakt met betrekking tot zijn/haar advies zoveel mogelijk gebruik van diverse feitelijke gegevens, bijvoorbeeld genormeerde toetsen en observaties. Het vakkundige oordeel van de leerkracht speelt een belangrijke rol bij de beslissing tot doorstroming of doublure. De groepsleerkracht laat zich adviseren door de interne begeleider en/of remedial teacher.

- **Externe deskundigen:**

Gegevens over de onderwijsbehoeften van kinderen vanuit een onderzoeks- en begeleidingstraject WSNS worden in de afweging meegenomen.

- **Directie:**

Na uitgebreid overleg, gehoord hebbende de teamvergadering, neemt de directie een definitief besluit op grond van de gegevens en rekening houdend met het individuele belang van het kind en de belangen van de school en de schoolorganisatie. De directie is eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van een zorgvuldige procedure.

- **Interne begeleider**

De interne begeleider is binnen de school de deskundige met betrekking tot de leerlingenzorg. De interne begeleider kan eventueel deelnemen aan de gesprekken met ouders en kind. Ieder jaar zorgt de interne begeleider voor een datum op de jaarkalender waarbij de kinderen die aanmerking komen voor een eventuele doublure zorgvuldig besproken worden, zodat er een definitief advies naar ouders uitgesproken kan worden.

Hierbij zijn de leerkrachten van groep 1,2, 3 en 4 , de directie en de interne begeleider aanwezig. Deze datum van overgangsprotocol- overleg wordt gekoppeld aan de afname van CITO in eind mei of begin juni.

- **Ouders:**

De directie van de school neemt de beslissing over doublure, doorstroming of versnelling. Voorafgaand aan deze beslissing worden de ouders middels gesprekken betrokken bij het traject.

Hoofdstuk 4 Schoolplan en schoolgids

Dit overgangsprotocol vormt een bijlage bij ons schoolplan. In de schoolgids wordt melding gemaakt van de aanwezigheid van dit protocol en de bedoelingen er van. Bovendien wordt in deze gids aangegeven dat in sommige gevallen beredeneerd afgeweken kan worden van het overgangsprotocol. De beslissing tot afwijking van het protocol wordt genomen door de schoolleiding.

Hoofdstuk 5 Doorstroming in de kleuterbouw

5.1. Doorstroming van groep 1 naar groep 2

Leerlingen geboren vóór 1 oktober

Leerlingen die in juni langer dan 8 onderwijsmaanden in groep 1 zitten (d.w.z. geboren voor 1 oktober), zullen in beginsel doorstromen naar groep 2. In geval van twijfel zal de school de mogelijkheden tot doorstroming bepalen aan de hand van onderstaande criteria. De leerling komt voor doorstroming in aanmerking als het voldoet aan minimaal 5 van de volgende criteria:

- Geen bijzonderheden in “Het protocol dyslexie” (waaronder een A/1- of B/2-score op de toets ‘Taal voor kleuters’, eind groep 1, afname juni);
- Een A/1- of B/2-score op de toets ‘Ordenen’, eind groep 1, afname juni;
- Een geobserveerde en voldoende rekenontwikkeling wat betreft de onderdelen ordenen: meer – minder, eerste – laatste – middelste en het (a-synchroon) kunnen opzeggen van de telrij tot 10;
- Een score van minimaal 18 punten op de observatielijst sociaal-emotionele ontwikkeling; *(deze lijst is bijgevoegd bij het protocol.)*
- Een score van minimaal 18 punten op de observatielijst werkhouding; *(deze lijst is bijgevoegd bij het protocol.)*
- Een positief oordeel van de groepsleerkracht(en).

Een leerling is een bespreekgeval als het kind voldoet aan 4 criteria. Tijdens het bespreken speelt het effect van de tot nog toe gegeven extra hulp een belangrijke rol. Idem het ingewonnen, eventueel schriftelijke, advies of onderzoeksrapport van een externe deskundige. Het kind blijft in groep 1 als het kind op minder dan 4 criteria positief beoordeeld wordt. Er is dan sprake van een doublure.

Alleen in bijzondere gevallen wordt afgeweken van bovenstaande criteria.

In februari wordt met betrekking tot de doorstroming naar groep 2 een voorgenomen besluit genomen. In de maand juni wordt definitief besloten of een leerling doorstroomt naar groep 2.

Leerlingen geboren na 1 oktober

Als leerlingen, die korter dan 8 maanden in groep 1 zitten, het jaar daarop doorstromen naar groep 2, is er sprake van versnelling. Het betreft hier dus kinderen die geboren zijn na 1 oktober. Als er kinderen in aanmerking lijken te komen voor versnelling, zal de school bovengenoemde criteria hanteren. Een leerling komt in beginsel in aanmerking voor versnelling als het voldoet aan minimaal 5 van de criteria. De school bepaalt welke leerlingen in aanmerking komen voor een toetsing aan de criteria. De school zal hierbij extra aandacht schenken aan de groep leerlingen die geboren is tussen 1 oktober en 31 december. **De leerkrachten van groep 1 zullen dit in het eerste oudergesprek in oktober toelichten aan de ouders.**

5.2 Doorstroming van groep 2 naar groep 3

Voor leerlingen die regulier zijn doorgestroomd van groep 1 naar groep 2

Leerlingen die regulier zijn doorgestroomd van groep 1 naar groep 2, zullen in beginsel doorstromen naar groep 3. In geval van twijfel zal de school de mogelijkheden tot doorstroming bepalen aan de hand van onderstaande criteria.

1. Geen bijzonderheden in de kleutersignaleringslijst.
2. Minimaal 5 van de 8 punten op het onderdeel ‘klank en rijm’ van de Citotoets ‘Taal voor kleuters’;
3. Minimaal 5 van de 8 punten op het onderdeel ‘auditieve synthese’ van de Citotoets ‘Taal voor kleuters’;
4. Minimaal 14 punten van de 18 punten op de fonemische analysetest;
5. Het geautomatiseerd kunnen benoemen van minimaal 10 letters;
6. Een A- of B-score op de toets ‘Ordenen’, eind groep 2, afname juni
7. Een geobserveerde en voldoende rekenontwikkeling wat betreft de onderdelen:
 - a. het ordenen meest – minst – evenveel; tweede, derde, vierde, vijfde;
 - b. het in één oogopslag overzien van vijf dieren;
 - c. tellen met aanwijzen t/m 10 (synchroon);
 - d. benoemde aantallen laten zien door vingers, streepjes of stippen;
 - e. kaarten met de cijfers 6 t/m 10: vlot benoemen;
 - f. doortellen vanaf bijv. 3, 5, 6;
8. Een score van minimaal 21 punten op de observatielijst sociaal-emotionele ontwikkeling;
(deze lijst is bijgevoegd bij het protocol.)
9. Een score van minimaal 21 punten op de observatielijst werkhouding;
(deze lijst is bijgevoegd bij het protocol.)
10. Een positief oordeel van de groepsleerkracht(en).

Een leerling gaat door naar groep 3 als hij/zij voldoet aan minimaal 9 van de 10 criteria. De leerling is een bespreekgeval als het kind voldoet aan 6, 7 of 8 criteria. Tijdens de bespreking speelt het effect van de tot nog toe gegeven extra hulp een belangrijke rol. Idem het ingewonnen, eventueel schriftelijke, advies of onderzoeksrapport van een extern deskundige. In februari wordt met betrekking tot de doorstroming naar groep 3 een voorgenomen besluit genomen. Eind mei of begin juni wordt definitief besloten, samen met de directie en de intern begeleider tijdens een daarvoor geplande vergadering of een leerling doorstroomt naar groep 3.

Voor leerlingen die versneld zijn doorgestroomd van groep 1 naar groep 2

Een leerling die versneld is doorgestroomd van groep 1 naar groep 2, zal in het daarop volgende schooljaar niet automatisch doorstromen naar groep 3. Het kind blijft in groep 2 als het kind op minder dan 6 criteria positief beoordeeld wordt. Er is dan geen sprake van een kleuterdoubleure. Deze leerling is namelijk versneld doorgestroomd van groep 1 naar groep 2. Alleen in bijzondere gevallen wordt afgeweken van bovenstaande criteria.

Gedurende groep 2 zal het kind zich blijvend positief moeten ontwikkelen m.b.t. de eerder genoemde ontwikkelingsgebieden, als mede het oordeel van de groepsleerkracht(en) moet positief blijven. Als er kinderen in aanmerking lijken te komen voor versnelling, zal de school bovengenoemde criteria hanteren. In februari wordt met betrekking tot de doorstroming naar groep 3 een voorgenomen besluit genomen. In de maand juni wordt definitief besloten of een leerling doorstroomt naar groep 3.

Als de leerling niet doorstroomt naar groep 3, is er geen sprake van een kleuterdoubleure. De inspectie bepaalt namelijk het aantal kleuterdoubleures aan de hand van de leeftijd van de kinderen in groep 3 op 1 oktober (voor leerlingen die voor het eerste jaar in groep 3 zitten). Alleen leerlingen die op 1 oktober 7 jaar zijn, worden beschouwd als doubleure.

Een leerling gaat door naar groep 3 als hij/zij voldoet aan minimaal 9 van de 10 criteria.

De leerling is een bespreekgeval als het kind voldoet aan 6, 7 of 8 criteria. Tijdens de bespreking speelt het effect van de tot nog toe gegeven extra hulp een belangrijke rol. Idem het ingewonnen, eventueel schriftelijke, advies of onderzoeksrapport van een externe deskundige.

Het kind blijft in groep 2 als het kind op minder dan 6 criteria positief beoordeeld wordt. Er is dan sprake van een kleuterdoubleure. Deze leerling zal namelijk op 1 oktober in groep 3 zeven jaar zijn. Alleen in bijzondere gevallen wordt afgeweken van bovenstaande criteria”

Op de volgende bladzijden zijn toegevoegd:

11. Stroomschema doorstroming groep 1 – 2
12. Sociaal-emotionele ontwikkeling
13. Werkhouding
14. Criteria sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding

Bijlage 1: Stroomschema doorstroming groep 1-2-3

<p>Naam:</p>	<p>Juni groep 1</p>	<p>Juni groep 2</p>
<p>Geboortedatum:</p>	<p>< dan 4 criteria voldoende → blijft in groep 1. Voor leerlingen die geboren zijn voor 1 oktober, is er sprake van een doublure. Indien het aanbod wat deze leerling nodig heeft afwijkt van het aanbod van de groep wordt er een JHP geschreven voor deze leerling.</p> <p>↑</p> <p>→ 4 criteria voldoende: bespreekgeval</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ geen bijzonderheden dyslexieprotocol ☐ A/1- of B/2-score rekenen voor kleuters E1 ☐ geen bijzonderheden rekenen ☐ ≥ 18 punten sociaal- emotioneel ☐ ≥ 18 punten werkhouding ☐ leerkracht groep 1 positief <p>↓</p> <p>≥ 5 criteria voldoende → groep 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ geen bijzonderheden kleuter-signaleringslijst. ☐ ≥ 5 punten klank en rijm (E2) ☐ ≥ 5 punten auditieve synthese (E2) ☐ ≥ 14 punten fonemische analysetest ☐ ≥ 15 letters geautomatiseerd ☐ A-/1 of B- /II scores rekenen voor kleuters E2 ☐ geen bijzonderheden rekenen ☐ ≥ 21 punten sociaal - emotioneel ☐ ≥ 21 punten werkhouding ☐ leerkracht groep 2 positief <p>↗ minder dan 6 criteria positief: blijft in groep 2. Voor leerlingen die regulier zijn doorgestroomd van groep 1 naar groep 2 langlopend handelingsplan</p> <p>→ 6, 7 of 8 criteria positief: bespreken</p> <p>↘ 9 of 10 criteria positief: groep 3</p>

Bijlage 2: Observatielijst Sociaal-emotionele ontwikkeling kleuters

<p>1. Zelfvertrouwen Het kind heeft vertrouwen in eigen kunnen, het vraagt alleen indien nodig hulp.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>1. Zelfvertrouwen Het kind heeft geen vertrouwen in eigen kunnen; is sterk afhankelijk van de hulp van anderen.</p>
<p>2. Zelfregulering Het kind gedraagt zich spontaan, overeenkomstig de door de leerkracht gegeven regels.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>2. Zelfregulering Het kind heeft vrijwel voortdurend de regulerende aandacht van de leerkracht nodig.</p>
<p>3. Zelfbeleving, zelfbesef Het kind vergelijkt zichzelf met anderen en verbindt daaraan consequenties voor de eigen vaardigheden en die van anderen. Het weet de eigen grenzen.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>3. Zelfbeleving, zelfbesef De gerichtheid op zichzelf overheerst.</p>
<p>4. Weerbaarheid Het kind kan goed voor zichzelf opkomen in de groep.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>4. Weerbaarheid Het kan niet voor zichzelf opkomen in de groep en laat over zich heenlopen.</p>
<p>5. Welbevinden Het kind voelt zich in de klas op zijn gemak. Het durft zich te uiten in spel en werk.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>5. Welbevinden Het kind voelt zich niet op zijn gemak; het blijft op zijn hoede. Het kan en durft zich niet te uiten in spel en werk.</p>
<p>6. Omgaan met spanningen Het kind kan op gepaste wijze omgaan met spanningen en heeft zijn eigen emoties in de hand.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>6. Omgaan met spanningen Het kind kan niet op gepaste wijze omgaan met spanningen en heeft weinig controle over zijn eigen emoties, bijv. boosheid, angst.</p>
<p>7. Relatie met de groep Het kind speelt op gepaste en aangename wijze met andere kinderen. Het kind houdt zich aan de spelregels. Het kind is bereid om te delen.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>7. Relatie met de groep Het kind verstoort op de één of andere manier steeds het samenspel, bedoeld of onbedoeld. Het kind houdt zich niet aan de spelregels. Het kind is niet bereid om te delen.</p>
<p>8. Omgaan met de leerkracht/ volwassenen Het kind richt zich spontaan tot de leerkracht. Praat spontaan met allerlei volwassenen, maar differentieert tussen bekende en onbekende personen.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>8. Omgaan met de leerkracht/ volwassenen Het kind sluit zich meestal af. Het kind zoekt nog veel lichamelijk contact: de hand pakken, op schoot zitten, bij spanning dichtbij komen staan.</p>

Bijlage 3: Observatielijst Werkhouding kleuters

<p>1. Zelfredzaamheid Het kind is in staat om voor zichzelf te zorgen en zelfstandig dagelijkse probleempjes op te lossen. Het kind ruimt op eigen initiatief materiaal op, de tafel af, de schort voor tijdens verven, houdt zijn omgeving netjes, enz. Het kind is zuinig op de spulletjes.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>1. Zelfredzaamheid Het kind is niet in staat om voor zichzelf te zorgen en is voor het oplossen van dagelijkse probleempjes afhankelijk van anderen. Anderen moeten het kind aanzetten om materiaal op te ruimen, de tafel afruimen, voordoer van een schort, enz. Het kind gaat ruw om met de spulletjes.</p>
<p>2. Initiatief Het kind toont veel initiatief in spel en werk en is hierbij niet afhankelijk van anderen.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>2. Initiatief Het kind toont geen initiatief in spel en werk.</p>
<p>3. Leergierigheid De interesse van het kind is snel gewekt en beperkt zich niet tot de bekende dingen.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>3. Leergierigheid Het kind is nauwelijks geïnteresseerd en de interesse beperkt zich steeds tot de bekende dingen.</p>
<p>4. Betrokkenheid Het kind heeft plezier in het werk waar het mee bezig is en heeft geen aansporing nodig.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>4. Betrokkenheid Het kind werkt schijnbaar met tegenzin en moet voortdurend aangespoord worden.</p>
<p>5. Werktempo Het werktempo van het kind bij het uitvoeren van opdrachten is over het algemeen hoog. Het kind werkt vlot door.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>5. Werktempo Het werktempo van het kind is laag bij de uitvoering van opdrachten: het kind werkt niet door.</p>
<p>6. Concentratie Het kind negeert niet ter zake doende prikkels. Het kan langdurig zijn aandacht richten op datgene waar het mee bezig is.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>6. Concentratie Het kind is voortdurend afgeleid. Het kind kan zich maar heel kort richten op datgene waar het mee bezig is.</p>
<p>7. Uitsteltolerantie Het kind is in staat om te wachten op hulp, aandacht of beloning.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>7. Uitsteltolerantie Het kind heeft direct hulp, aandacht of bemoediging nodig om verder te kunnen werken.</p>
<p>8. Taakgericht gedrag</p>	<p>4 3 2 1</p>	<p>8. Taakgericht gedrag Het kind werkt chaotisch en maakt taken meestal niet af.</p>

Het kind kan doelgericht aan een complexe taak werken en maakt deze ook af. Het kind kan gedurende minimaal 15 minuten taakgericht bezig zijn.	Goed Vold. Matig Zwak	Het kind kan minder dan 5 minuten taakgericht werken.
---	-----------------------	---

Bijlage 4: Criteria observatielijsten sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding

Groep 1

- Leerlingen zouden aan het einde van groep 1 in totaal minimaal 36 punten (55% van het totaal te halen punten) moeten scoren op de items 1 t/m 8 van de lijst sociaal-emotionele ontwikkeling + werkhouding.
- Kinderen die aan het einde van groep 1 minder dan 36 punten scoren zijn wat betreft sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding niet toe aan groep 2. Mocht het kind toch doorgaan naar groep 2, bijv. omdat andere ontwikkelingsterreinen wel boven verwachting goed verlopen, dan wordt extra zorg uitgevoerd in groep 2.
- Kinderen met een score tussen de 36 en 40 zijn twijfelachtig te noemen.
- Kinderen met een score hoger dan 40 punten voldoen wat betreft sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding aan de voorwaarde tot doorstroming naar groep 2.
- In deze observatielijsten wegen alle items even zwaar.

Groep 2

- Leerlingen zouden aan het einde van groep 2 in totaal minimaal 42 punten (65% van het totaal te halen punten) moeten scoren op de items 1 t/m 8 van het lijst sociaal-emotionele ontwikkeling + werkhouding
- Kinderen die aan het einde van groep 2 op of lager dan 42 punten scoren zijn wat betreft sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding niet toe aan groep 3 en zullen, bij eventuele verlenging in groep 2 gericht aandacht moeten krijgen op deze terreinen. Mocht het kind toch doorgaan naar groep 3, bijv. omdat andere ontwikkelingsterreinen wel goed verlopen, dan wordt deze extra zorg uitgevoerd in groep 3.
- Kinderen met een score van 42 tot 48 zijn twijfelachtig te noemen
- Kinderen met een score hoger dan 48 punten voldoen wat betreft sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding aan de voorwaarde tot doorstroming naar groep 3.
- In deze observatielijsten wegen alle items even zwaar.

Hoofdstuk 6 Procedure doorstroming groep 3 en 4

Leerlingen worden opgenomen in de ‘Procedure doorstroming groep 3 en 4’ als een kind op minimaal twee van de vijf onderdelen (inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, spellen, technisch lezen en sociaal-emotionele ontwikkeling) van het leerlingvolgsysteem een D/4 of E/5-score (zorgelijke score) haalt, niet zijnde een combinatie van technisch lezen en spellen. Mocht op zowel technisch lezen als spellen het kind een D/4- of E/5-score halen, dan is een extra component nodig: drie van de vijf onderdelen op D/4 of E/5.

In alle andere gevallen stromen leerlingen door van groep 3 naar 4 en van groep 4 naar 5.

Zoals eerder geformuleerd in de uitgangspunten doubleren er in beginsel geen leerlingen die over de gehele linie erg zwak zijn (E/5-scores), leerlingen met een lage intelligentie (gemiddeld I.Q. lager dan 75), dyslectische leerlingen. Het gaat hierbij om leerlingen waarbij op voorhand duidelijk is dat een doublure geen oplossing zal zijn voor het probleem van de betreffende leerling. Bij een eventuele verlenging zal er een handelingsplan gemaakt worden voor de langere termijn waarin wordt beschreven hoe de verlenging gestalte wordt gegeven, gebaseerd op de ontwikkelingen van het kind (LOVS). Dit betekent bijvoorbeeld dat een kind met een rekenprobleem niet hoeft te verlengen op andere onderdelen van het onderwijsleerproces. Dit gebeurt alleen wanneer de leerling niet met de instructie van de groep mee gaat doen, maar een eigen leertraject gaat volgen binnen die groep.

De Procedure doorstroming groep 3 en 4 bestaat uit een verzamellijst van indicatoren. Met behulp van de observatiegegevens wordt inzichtelijk welke factoren pleiten voor doorstromen naar de volgende groep en welke factoren juist wijzen op een doublure. Aan de lijst van indicatoren is een beslisschema verbonden op grond waarvan de school besluit: doorstromen of doubleren.

6.1 Stap 1: De ouders

De ouders zijn op de hoogte gebracht van de zorg rondom hun kind en hen is duidelijk gemaakt dat hun kind niet of niet (geheel) voldoet aan de hierboven beschreven hoofdregel procedure doorstroming groep 3 en 4. Dit betekent dat een leerling op minimaal twee van de vijf onderdelen (inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, spellen, technisch lezen en sociaal-emotionele ontwikkeling) van het leerlingvolgsysteem een D/4 of E/5-score (zorgelijke score) haalt, niet zijnde een combinatie van technisch lezen en spellen. Mocht op zowel technisch lezen als spellen het kind een D/4- of E/5-score halen, dan is een extra component nodig: drie van de vijf onderdelen op D/4 of E/5.

Bij leerlingen die niet voldoen aan de hoofdregel wordt een nadere analyse uitgevoerd met behulp van een lijst met indicatoren. Hiervoor worden gegevens verzameld met betrekking tot de ontwikkeling op alle basisvaardigheden, resultaten van het leerlingvolgsysteem, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de werkhouding, de motorische ontwikkeling, de mondelinge vaardigheden, de situatie in de nieuwe groep en de mening van de groepsleerkracht(en).

6.2 Stap 2: Indicatoren doorstroming groep 3 en 4

A. Leerlingvolgsysteemresultaten:

1	Het kind heeft op de laatste lovs-toets inzichtelijk rekenen een D/4- of E/5-score gehaald.	3
2	Het kind heeft op de laatste lovs-toets begrijpend lezen een D/4- of E/5-score gehaald.	3
3	Het kind heeft op de laatste lovs-toets spellen een D/4- of E/5-score gehaald.	3
4	Het kind heeft op de laatste lovs-toets technisch lezen een D/4- of E/5-score gehaald.	3
5	Het kind heeft op de laatste lovs-toets sociaal-emotionele ontwikkeling een D/4- of E/5-score gehaald, dan wel deze ontwikkeling is zorgelijk te noemen.	3
	Totaal	

B. Basisvaardigheden:

6	Het kind scoort op de methodegebonden toetsen rekenen in drie van de vier toetsen minder dan 60% goed (gemeten over het totaal van de toetsonderdelen).	3
7	Het kind scoort op de methodegebonden toetsen begrijpend lezen in drie van de vier toetsen minder dan 60% goed (gemeten over het totaal van de toetsonderdelen).	3
8	Het kind scoort op de methodegebonden toetsen spellen in drie van de vier toetsen minder dan 60% goed (gemeten over het totaal van de toetsonderdelen).	3
9	Het kind scoort op de methodegebonden toetsen technisch lezen in drie van de vier toetsen minder dan 60% goed (gemeten over het totaal van de toetsonderdelen).	3
	Totaal	

--	--	--

C. Mening groepsleerkrachten/ situatie in de volgende groep:

10	De groepsleerkrachten zijn van mening dat een doublure wenselijk is.	3
11	De situatie in de opvolgende groep is gunstig	3
	Totaal	

D. Werkhouding:

12	Concentratie: het kind reageert voortdurend op allerlei prikkels uit de omgeving. Het houdt de aandacht niet gericht op de taak.	1
13	Motivatie: het kind is ongemotiveerd bij het werken aan verschillende opdrachten.	1
14	Taakhouding: het kind kan moeilijk gericht aan een opdracht werken en maakt deze niet af.	1
15	Werktempo: het kind heeft een laag tot onvoldoende werktempo.	1
16	Uitsteltolerantie: het kind is niet in staat ook maar korte tijd te wachten op hulp, aandacht en beloning.	1
17	Creativiteit: het kind kan geen uitdrukking geven aan zijn ideeën en kopieert en imiteert.	1
18	Leergierigheid: de interesse van het kind wordt slechts met moeite gewekt en beperkt zich tot bekende dingen.	1
	Totaal	

E. Spreek- en motorische vaardigheden

19	Het kind heeft een onevenwichtig, moeilijk leesbaar onregelmatig handschrift.	1
20	Het kind durft niet vrij in de groep te spreken.	1
21	Het kind spreekt onduidelijk.	1
22	Het kind heeft moeite een logisch verhaal te vertellen.	1
	Totaal	

Puntenverzameling

Punten leerlingvolgysteemresultaten	
Punten basisvaardigheden	
Punten mening groepsleerkrachten/ situatie in de volgende groep	
Punten werkhouding	
Punten spreek- en motorische vaardigheden	
Totaal	

6.3 Stap 3: Conclusies op basis van het beslisschema

De conclusies met betrekking tot wel of niet doorstromen naar de volgende groep is gebaseerd op stap 1 en 2. Op grond van het aantal punten op de onderdelen A t/m E van de indicatoren, krijgt de leerling een plaats in de beslisregels 1 t/m 24 (doorstromen), 25 (bespreken), 26 t/m 37, (verlengen). Bij de beslissing ‘bespreken’ speelt het effect van de gegeven extra hulp een belangrijke rol. Idem het ingewonnen, eventueel schriftelijke, advies of onderzoeksrapport van een extern deskundige.

Een leerling stroomt door naar de volgende groep als het voldoet aan één van de beslisregels 1 t/m 24.

	A	B	C	D en E	Eindtotaal A+B+C+D+E
1	6 punten	0 punten	0 punten	Maximaal 11 punten	Maximaal 17 punten
2	6 punten	3 punten	0 punten	Maximaal 9 punten	Maximaal 18 punten
3	6 punten	6 punten	0 punten	Maximaal 6 punten	Maximaal 18 punten
4	6 punten	9 punten	0 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 18 punten
5	6 punten	12 punten	0 punten	0 punten	Maximaal 18 punten
6	6 punten	0 punten	3 punten	Maximaal 9 punten	Maximaal 18 punten
7	6 punten	0 punten	6 punten	Maximaal 6 punten	Maximaal 18 punten
8	6 punten	3 punten	3 punten	Maximaal 6 punten	Maximaal 18 punten
9	6 punten	3 punten	6 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 18 punten
10	6 punten	6 punten	3 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 18 punten
11	6 punten	6 punten	6 punten	0 punten	Maximaal 18 punten
12	6 punten	9 punten	3 punten	0 punten	Maximaal 18 punten
13	9 punten	0 punten	0 punten	Maximaal 9 punten	Maximaal 18 punten
14	9 punten	3 punten	0 punten	Maximaal 6 punten	Maximaal 18 punten
15	9 punten	6 punten	0 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 18 punten
16	9 punten	9 punten	0 punten	0 punten	Maximaal 18 punten
17	9 punten	0 punten	3 punten	Maximaal 6 punten	Maximaal 18 punten

18	9 punten	0 punten	6 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 18 punten
19	9 punten	3 punten	3 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 18 punten
20	9 punten	3 punten	6 punten	0 punten	Maximaal 18 punten
21	9 punten	6 punten	3 punten	0 punten	Maximaal 18 punten
22	12 punten	0 punten	0 punten	Maximaal 6 punten	Maximaal 18 punten
23	12 punten	3 punten	0 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 18 punten
24	12 punten	0 punten	3 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 18 punten

Bij een leerling is twijfel over de doorstroming en het kind wordt nader besproken als een leerling:

25	<ul style="list-style-type: none"> - niet valt in beslis categorie 1 t/m 24; - op onderdeel A, B en C in totaal op of onder de 18 punten scoort; - door het totaal aantal punten uit de onderdelen D en E uit komt op een eindtotaal van 19, 20, 21, 22, 23 of 24 punten.
----	--

Een leerling moet verlengen als het valt in één van de beslisregels 26 t/m 37.

	A	B	C	D en E	Eindtotaal A+B+C+D+E
26	12 punten	9 punten	0 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 24 punten
27	12 punten	12 punten	0 punten	0 punten	Maximaal 24 punten
28	12 punten	6 punten	3 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 24 punten
29	12 punten	6 punten	6 punten	0 punten	Maximaal 24 punten
30	12 punten	9 punten	3 punten	0 punten	Maximaal 24 punten
31	15 punten	6 punten	0 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 24 punten
32	15 punten	9 punten	6 punten	0 punten	Maximaal 24 punten
33	15 punten	0 punten	6 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 24 punten
34	15 punten	3 punten	3 punten	Maximaal 3 punten	Maximaal 24 punten
35	15 punten	3 punten	6 punten	0 punten	Maximaal 24 punten
36	15 punten	6 punten	3 punten	0 punten	Maximaal 24 punten
37					Elke score op A t/m E groter dan 24 punten

6.4 Stap 4: Afronding

De bevindingen uit de signalering worden met de ouders besproken. Eventueel wordt een handelingsplan opgesteld of wordt overgegaan op een doorlopende individuele leerlijn.